Znakovi pobjede u borbi sa šejtanom

Ako čovjek prihvati da je šejtan neprijatelj moralnih vrlina, ljudskih plemenitosti i islamskih zakona, prihvati da je on njegov neprijatelj i da je u svrhu zavođenja sa Pravog puta predvidio mnoge zamke, u tom slučaju čovjek može sam provjeriti na kojoj se strani nalazi, tj. ?da li šejtan njime vlada ili on šejtanom

Da bi odredio stanje čovjeka, tj. da li je on u kretnji ka Bogu i razvijanju moralnih vrlina ili je, ne daj Bože, vođen šejtanskim željama i strastima, Islam je naveo znakove i karakteristike od kojih ćemo ovom prilikom navesti samo neke, da bi se i mi sami mogli time okoristiti i podvrgnuti se :analizi, sa nadom da budemo u grupi pobjednika. Imam Ali a. s. kaže

Borite se sa šejtanom u safovima, nadvladajte ga protiveći se njegovim zapovijedima, očistite“ duše vaše i uz pomoć ovoga uzdignite vaše stepene kod Boga.”
U ovom hadisu Imam je ukazao na nekoliko znakova i metoda nadvladavanja šejtana da bi time .čovjek mogao ujedno sebe analizirati i steći uvid u svoje stanje

Spremnost u redovima

Uvijek kada čovjek iskaže spremnost protiv neprijateljskih prijetnji, to je znak da se on nije predao i da u svom biću osjeća snagu kojom im se može suprostaviti. Dakle, sama spremnost na suprostavljanje neprijatelju jedan je oblik pobjede. Uvijek kada čovjek bude imao osjećaj odupiranja grijehu na svakom polju ljudskoga djelovanja i ne bude kršio prava drugih u svakoj okolnosti kada to uvjeti dozvoljavaju, ovakav čovjek treba biti zahvalan Bogu što je još uvijek u stanju ratovanja i nije poklekao u toj borbi. Općenito posmatrajući, postojanje prilika za činjenje grijeha, bilo da su to grijesi jezika i ogovaranja drugih, ili nezakonito korištenje tuđeg imetka, ili

remećenje društvene sigurnosti i mira, ili nepoštivanje zakona i stotine drugih slučajeva, samo su iskušenja za čovjeka. U slučaju da je čovjek odlučan i ima namjeru da se suprostavi grijesima, treba znati da nije potčinjen i ukroćen, iako još uvijek nije potčinio ni zarobio svoga .neprijatelja

Suprotstavljanje šejtanovim naređenjima

Imam Ali a. s., ukazujući na drugu fazu, koja je ujedno i stadij pobjede, kaže da ako se čovjek pored odluke na suprotstavljanje i u praksi suprostavi šejtanovim zavođenjima i naređenjima, on, kao takav, nije više u borbi, nego je već nadvladao neprijatelja i izašao iz borbe kao pobjednik. I pored toga što još uvijek postoji neprijatelj koji izaziva na borbu i nije potčinjen, pobjednik je čovjek. U slučaju da čovjek učini ova dva prva koraka, u sebi će ostvariti dva učinka: prvo, čistoću duše, jer čovjek uvijek nakon napuštanja grijeha u sebi osjeća neku vrsu čistoće i drugo, blizinu i bliskost Božiju, jer ako čovjek napusti grijeh, protiveći se Božijem neprijatelju, prirodno je da se time približiva Gospodaru. Sama ova bliskost Božija za sobom povlači i druge učinke. Značenje Božijh riječi: Znaj da se spominjanjem Boga srca smiruju, jeste da sjećanje na Boga povlači za sobom napuštanje grijeha, što opet rezultira stjecanjem Božije bliskosti. Osjećaj blizine izvorima veličanstvenosti umiruje dušu i srce, budući da čovjek, kada se nalazi u okrilju beskonačne moći, ne daje mogućnost pristupa zajedničkom neprijatelju. Dakle, čistoća duše i osjećaj duševne mirnoće zbog bliskosti sa Bogom, učinci su osjećaja pobjede nad neprijateljem unutar sebe i neprijatelja šejtana na vanjskom popršitu borbe.

Primjedba:

Moguće je da oštroumni ovdje prigovore tako što će reći da je, u skladu sa Božijima riječima u Kur'anu: Zaista, šejtanovo lukavstvo je slabo , lukavstvo šejtana uvijek bilo slabo kao što je i sada te nije ograničeno na jedno vrijeme. Zapravo, tako je bilo od samog početka stvaranja i bit će do Sudnjega dana. Argument ovoga je glagol kane u ajetu, koji u arapskom jeziku označava trajnost radnje i stanja na koje se odnosi ovaj glagol. Kane znači da je nešto bilo i da će u budućnosti biti. S druge strane, znamo da je Poslanik s.a.v.a. rekao da je borba sa nevjernicima mali džihad, a borba sa unutarnjim neprijateljem i šejtanom veliki džihad. Ovaj hadis jasno govori da je šejtanova snaga veća. Prema tome, kako je nadvlađivanje bića čije je spletkarenje slabo veći i teži džihad od pobjeđivanja neprijatelja čija spletka i planine pomjera, što i sam Kur'an svjedoči?

Odgovor:

Odgovor na ovo pitanje postao je poprilično jasan kroz ranije rasprave. Borba sa šejtanom i unutarnjim neprijateljem razlikuje se u dvama aspektima sa borbom protiv vanjskog

neprijatelja. Upravo ove dvije razlike razlog su toga da pobjednik u ovoj borbi posjeduje Božanske vrjednosti koje nisu usporedive sa vrjednostima pobjednika u spoljnjoj borbi. Prvo, unutarnja borba je iznimno teška jer je čovjek suparnik samom sebi, posebno uzimajući u obzir da je u ovom slučaju neprijatelj prikriven odjećom iskrenog prijatelja. Zbog toga vidimo da se čovjek istovremeno bori na dvama poprištima borbe. Jednom, prepoznavanju neprijatelja, i drugom, direktnom borbom sa neprijateljom, što je veoma teško.

I drugo, sredstva zavođenja ovog neprijatelja veoma su širokog spektra. Upravo zbog toga je i nagrada i plijen borca pobjednika u ovoj borbi veoma velik, kao što je i kazna velika. Naravno, u osnovi, šejtan je veoma slab neprijatelj čovjeku jer ga čovjek lahko može odrediti i savladati pomažući se razumom i šerijatom. Međutim, uzimajući u obzir širok spektar zavođenja kao i njegove pomagače koje je našao u nefsanskim strastima i željama, šejtan je čovjeku posao učinio veoma teškim. Važnije od spomenutog, u vanjskoj borbi gubitak neprijatelja je potpuno očigledan, za razliku od unutarnjeg neprijatelja koji može biti kao ranjena zmija, i koji, po riječima Mevlane, kao da ga je trenutno velika hladnoća uhvatila, iščekivajući da se zagrije, uzme oružje u ruke i otpočne napad na način da ne ostavlja mjesta pobjedi. Jedan drugi pjesnik, uzimajući pouku iz Mesnevije spjevao je:

Ovako reče starac prosvijetljeni,“
Salik istinskog puta mesnevije:

‚Kapu siromaštva treba triput napustiti

”.Napustiti Dunjaluk, napustiti Ahiret, napustiti napuštanje

Mevlana kaže da ako si odabrao kapu siromaštva , trebaš je odbaciti tri puta. Jedno napuštanje je napuštanje Dunjaluka, drugo napuštanje je napuštanje Ahireta i treće napuštanje je napuštanje napuštanja, što znači biti naspram Uzvišenoga Gospodara, neka je uzvišeno Njegovo Ime, bez posjedovanja lične volje. Prvi korak duhovnog putnika jeste napuštanje Dunjaluka i njegovih zadovoljstava. Drugi korak je napuštanje Ahireta, znači zanemarivanje sebe. Treći korak je napuštanje volje, što bi bilo poimanje stanja kada čovjek sebe u osnovi ne vidi vrijednim da može iznositi mišljenja i nešto željeti. Ustvari, napuštanje napuštanja je položaj zadovoljstva roba pred njegovim Gospodarom i smatranje lijepim svega što On vidi lijepim.

Povjerenje u Kur'an

Časni Kur'an u suri Ibrahim prikazuje scenu kraja šejtanovog života. U vremenu kada se približava svršetak svih poslova, šejtan se ukazuje svojim sljedbenicima obraćajući im se riječima:

إِنَّ اللّهَ وَعَدَكُمْ وَعْدَ الْحَقِّ وَوَعَدتُّكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ وَمَا كَانَ لِيَ عَلَيْكُم مِّن سُلْطَانٍ إِلاَّ أَن دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي فَلاَ تَلُومُونِي وَلُومُواْ أَنفُسَكُم مَّا أَنَاْ بِمُصْرِخِكُمْ وَمَا أَنتُمْ بِمُصْرِخِيَّ إِنِّي كَفَرْتُ بِمَآ أَشْرَكْتُمُونِ مِن قَبْلُ إِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

Allah vam je istinito obećanje dao, a ja sam svoja obećanja iznevjerio; ali, ja nisam nikakve“ vlasti nad vama imao, samo sam vas pozivao i vi ste mi se odazvali; zato ne korite mene, već sami sebe.” Između Boga i šejtana odabrali ste mene, između Istine i zablude odabrali ste zabludu. Sada sami presudite ko je zaslužan da bude prekoren, ja ili vi sami. Ja ili vi koji ste loše odabrali?! Dakle, ako u dubini duše osjetimo da nam je povjerenje u kur'anska obećanja veće nego u nefsansko-šejtanska, znajmo da je to još jedan od znakova pobjede nad neprijateljem. Sam ovaj znak put je ka Onome koji je bez znaka.